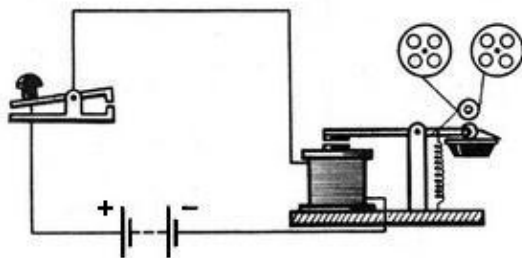
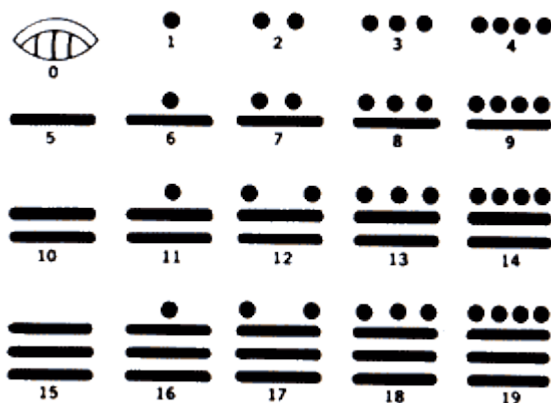

УКРАЇНЬСЬКА «МОРЗЯНКА»

У 1832 році американський інженер-дослідник французького походження Самуель Морзе розробив спеціальну кодову азбуку, що складалася з комбінацій коротких та довгих сигналів, так званих «крапок» і «рисок», за допомогою котрих можна було передавати на відстань будь-яку текстову інформацію, написавши нею листа, подаючи звукові або світлові сигнали, навіть потискуючи комусь руку і, звичайно, надсилаючи її в якості електричних сигналів по дротах або через ефір.

Першими в новітній історії людства винахідниками і користувачами подібної сигнальної азбуки були давні Інки, котрі ще тисячу років тому перемовлялися (перестукувалися) між собою за допомогою двох пустих начинь, з'єднаних натягнутим мотузком. Індієці Майя записували свої цифри у вигляді рисок і крапок, що відобразилося в їхньому відомому на весь світ календарі.

Числа від одного до чотирьох позначалися у вигляді крапок, п'ятірки позначалися у вигляді рисок, а ось шістка у майя була у вигляді риси і крапки. Відповідно, число 12 виглядало як дві риси і дві крапки. Цей метод запису чисел у індіанців Майя був подібний до запису чисел в іншій великій цивілізації, розташованій по другий бік Атлантики – єгипетській. Чи були ці древні символи певною підказкою для пана Морзе – залишається лише здогадуватися.

Азбука Морзе швидко здобула популярність в усьому світі і стала універсальним засобом комунікації різноманітних технічних служб «всіх часів і народів» і навіть ув'язнених за міцними стінами, оскільки для свого практичного використання не потребувала складного електронного обладнання, лише вміння маніпулювати телеграфним ключем, замикаючи його контакти, або просто постукувати по будь-якій поверхні. Для її вивчення і сприйняття оператору не потрібно мати тонкий музичний слух, лише звичайне відчуття ритму, так званий «відносний слух», притаманний практично кожній людині, адже більшість з нас, слухаючи сучасну музику, мимоволі відбиває її такт.

Сьогодні кожен поважуючий себе радіоаматор, на якій би апаратурі він не працював і в якій країні не мешкав, володіє азбукою Морзе. Цю азбуку називають ще у нас «морзянкою», «телеграфом» або просто «CW» (це-ве). Для роботи цим видом випромінювання відведено майже половину всіх радіоаматорських частотних пасм. Телеграфні змагання, як міжнародні так і регіональні або місцеві, очні

або заочні, мають статус найпрестижніших у світі радіоаматорських змагань, в них беруть участь справжні аси і віртуози ефіру.

Робота телеграфом на високих швидкостях «QRQ» є надзвичайно цікавою і корисною, вона розвиває у людини увагу, творчі здібності, вміння швидко мислити і реагувати, миттєво приймати рішення, підтримує в активному стані всі життєві функції і органи людини, продовжує її довголіття. За статистикою, саме «люди ритму» – музиканти і телеграфісти є найбільшими довгожителлями. Ще первісні племена виганяли з людей злих духів (хвороби) ритуальними танцями, котрі мали ритми, що повторювали біологічні ритми внутрішніх органів людини, з частотною прогресією спрямованою від хворого стану, до стану повного одужання.

Швидкість обміну інформацією між кореспондентами в телеграфному режимі «QRQ» і голосовому режимі «SSB» може бути практично однаковою, особливо при використанні режиму «QSK» – прослуховування ефіру в паузах між передачею. Перший в історії радіоаматорський зв'язок також був проведений за допомогою телеграфної азбуки. За проведення швидкісних радіозв'язків телеграфом німецькі радіоаматори заснували спеціальний диплом «HSC» – High Speed Club (клуб великих швидкостей).

Пропонуємо азбуку Морзе до вашої уваги, а щоб легше було її вивчати і запам'ятовувати, пластунами табору на Соколі ще у 1929 році вигадано до кожної з літер відповідне слово, що починається з неї, і в котрому голосна «б́» (довгий звук) означає риску, а решта голосних (короткий звук) означає крапку.

ЗНАК МОРЗЕ	ГОЛОСОВИЙ ВІДПОВІДНИК	ЛІТЕРА АБЕТКИ УКР., АНГЛ.	НАЗИВНЕ СЛОВО УКР., АНГЛ.
• —	а-зб́т	А, А	Антон, Андрій, Alfa
— •••	б́н-да-рив-на	Б, В	Богдан, Борис, Bravo
• — —	ві-трб́-гб́н	В, W	Василь, Віктор, Whiskey
— — •	гб́-гб́-дзи	Г, G	Галина, Григорій, Golf
— ••	дб́-ли-на	Д, D	Діана, Дмитро, Delta
•	ерг	Е, E	Еней, Едуард, Echo
•• — ••	єд-ність тб́ си-ла	Є	Єва, Євген
••• —	жа-б́'є-се-лб́	Ж, V	Жана, жук, Victor
— — ••	зб́-лб́-ту-ха	З, Z	Зінаїда, Захар, Zulu
— • — —	тб́-не-вб́-нб́	И, Y	ігрек, Yankee
••	ів-ан	І, I	Іван, Ірина, India
• — — — •	їж, хтб́ гб́-лб́-ден	Ї	їжак
• — — —	йди хб́-лб́д-кб́м	Й, J	Йосип, йод, Juliett
— • —	кб́-лі-нб́	К, K	Костянтин, Карпо, Kilo
• — ••	лі-сб́-ру-би	Л, L	Левко, Леонід, Lima
— —	мб́-рб́з	М, M	Микола, Марія, Mike
— •	нб́-га	Н, N	Надія, Наталка, November
— — —	б́-кб́-лб́т	О, O	Олена, Оксана, Oskar
• — — •	при-мб́-рб́-зки	П, P	Павло, Петро, Papa
• — •	ри-бб́-нька	Р, R	Роман, радіо, Romeo
•••	са-ха-ра	С, S	Степан, Сергій, Sierra
—	тб́н	Т, T	Тетяна, Тарас, Tango
•• —	у-па-дб́к	У, U	Уляна, Україна, Uniform

• • — •	фі-лан-трó-пи	Ф, F	Федот, Федір, Foxtrot
• • • •	ха-ра-кі-рі	Х, H	Хома, Христина, Hotel
— • — •	цьó-ця Дó-ра	Ц, C	центр, центральний, Charlie
— — — •	чóр-нó-гó-ра	Ч	чайка, число
— — — —	шó-пó-тó-чóк	Ш	Шура
— — • —	щó-лó-ви-лó	Щ, Q	щука, Quebec
• • — —	Ю-рій кó-рóль	Ю	Юрій, Юрко
• — • —	я-рó-шен-кó	Я	Яків, Ярина
— • • —	тó-м'я-кий-тóн	Ь, X	знак, ікс, X-ray
• — • — • —		,	кома, comma
• • • • •		.	крапка, point
ЗНАК МОРЗЕ		ЦИФРА	НАЗИВНЕ СЛОВО УКР., АНГЛ.
• — — — —		1	один, одиниця, one
• • — — —		2	два, двійка, two
• • • — —		3	три, трійка, three
• • • • —		4	чотири, четвірка, four
• • • • •		5	п'ять, п'ятірка, five
— • • • •		6	шість, шістка, six
— — • • •		7	сім, сімка, seven
— — — • •		8	вісім, вісімка, eight
— — — — •		9	дев'ять, дев'ятка, nine
— — — — —		0	нуль, нульовий, zero

Юрко Стрелков-Серга UT5NC
Інформсервіс «Радіо-ТЛУМ»
(Tnx to Volodymyr US0YA)